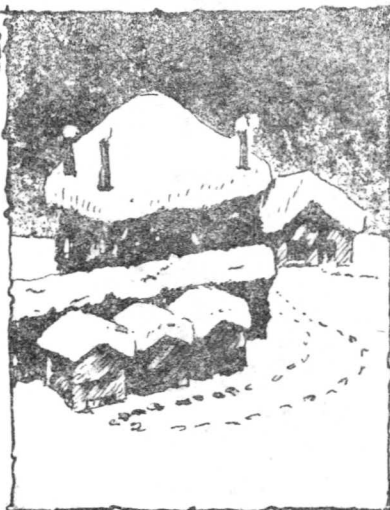

MAANDSCHRIJF VOOR BIJENTEEFT

JANUARI

Deze pagina is gereserveerd
voor Advertenties
(Zie tarieven pag. 4 omslag)

Maandschrift voor BIJENTEELT

UITGAVE VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND.

49e Jaargang
Hoofredactie: Joh. A. Jousra
Adres Redactie:
J. v. d. Heydenstraat 35, Amersfoort
Telefoon 6734

Januari 1947 - No. 1

MAANDPRAATJE

Bij de intrede van het nieuwe jaar wensen wij al onze leden van harte geluk, niet alleen persoonlijk, maar tevens ook met hun verwanten en we zouden onvolledig zijn, indien we hen ook niet gelukwensen met hun bijtjes.

Moge het jaar 1947, ons 50e verenigingsjaar, tevens een goed bijenjaar zijn met gezonde bijen en gevulde honingvaten.

Over gezonde bijen gesproken, er is eindelijk een wetsontwerp ahangig gemaakt, dat paal en perk wenst te stellen aan de ongebreidelde in- en doorvoer van bijen uit besmette streken en die omringen ons land op bedenkelijke wijze.

Dit is een daad van wijs beleid van onze voorlichtingsdienst, waarbij de Rijksbijenteeltconsulenten wel de hoofdfiguren zijn.

Het is reeds lang bekend, dat er in Zeeuws Vlaanderen een zeer ernstige besmettelijke bijenziekte heerst, de mijtziekte (*accarapis Woodii*) en het zou een verschrikkelijke ramp zijn indien deze ziekte, welke in Engeland en in andere landen tienduizenden bijenvolken uitroeide, nog verder ons land zou binnendringen.

Maar niet alleen mijtziekte, ook diverse besmettelijke broedziekten, waaronder het Amerikaans Vuilbroed wel de hevigste is, kunnen ons bedreigen.

Op het ogenblik is de toestand nog niet zó, dat we in een paniekstemming behoeven te komen, maar het is veel beter te voorkomen, dan te genezen en wij mogen er onze Rijksbijenteeltconsulenten hartelijk dankbaar voor zijn, dat ze stevig de koe bij de horens vatten.

Bij de uitwerking van dit Wetsontwerp zullen er nog wel moeilijkheden komen opdagen, maar die zullen we dienen te overwinnen.

We denken hier in het bijzonder aan onze in het Zuiden wonende Imkers, die nu wel niet meer in staat gesteld zullen worden hun bijenvolken op de Belgische heide te plaatsen en ook de Imkers aan de Oostgren-

zen van ons land, die dit evenmin op de Duitse heide zullen kunnen doen.

Er blijft natuurlijk steeds nog een moeilijkheid, en dat is de bijenhouderij van onze grensbewoners, Nederlanders, Belgen en Duitsers. Zwermen, die overvliegen; bijen, die over de grenzen een drachtgebied vinden, enz., maar we verwachten, dat ook voor deze moeilijkheid een oplossing kan worden gevonden.

En nu nog een stapje verder, n.l. de opleiding van Imkers in onze afdelingen op het gebied van ziekte-herkenning en ziektebestrijding en we vormen een muur tegen de steeds maar weer opdringende gevaarlijke bijenziekten.

Onze lezers zullen zien, dat ons Orgaan in omvang is toegenomen. We zijn nog lang niet waar we willen wezen, maar er is vooruitgang te bespeuren en we hopen, dat het niet lang meer zal duren voordat we weer behoorlijk voor de dag kunnen komen.

Hoe langer hoe meer komen er Imkers opdagen, die door een artikeltje e.d. aan ons Orgaan willen medewerken, en we danken hierbij in de eerste plaats onze leden Van Blommenstein uit Amsterdam en Van den Broek uit Arnhem, die ons orgaan met hun pen-tekeningen versieren.

1947 is ons gouden herdenkingsjaar, een bijzonder jaar dus. In die 50 jaar is er heel wat gebeurd; mensen zijn gegaan, mensen zijn gekomen. Zeer velen van hen hebben de bijenteelt in ons land vooruitgebracht en hun namen klinken nu nog op veler lippen.

Wij hopen gelegenheid te hebben om t.z.t. een overzicht te geven van hetgeen er in die 50 jaar is gebeurd en welke personen een rol hebben gespeeld. Wij beschikken over tal van gegevens, maar misschien is het wel dienstig, dat wij van onze afdelingen deze gegevens aangevuld krijgen, natuurlijk niet van mensen, die alleen en uitsluitend van belang zijn of zijn geweest voor hun afdeling, maar wel, die voor de gehele bijenteelt van betekenis zijn geweest of nog zijn.

Er is dus 50 jaar ervaring en het hangt er nu maar vanaf of we die ervaring hebben benut. Stellig hebben we ervan geleerd, maar heeft die ons wel op dat peil gebracht waarop we zouden kunnen staan, indien we niet te vol zaten met allerlei fantastische pogingen om toch maar anders te doen, dan iedereen? M.a.w. is er een goed vakmanschap uit overgebleven?

We weten maar al te goed, dat er in ons land degelijke vakmensen zijn, die de toets der kritiek, o.a. tegenover het buitenland, best kunnen doorstaan.

Men zegt wel eens, dat we hier wetenschappelijk achterstaan bij andere landen en we zullen niet ontkennen, dat er hier heel wat meer aan wetenschappelijke bijenteelt gedaan kan worden, maar een goed vakmanschap kan men zeker in ons land vinden en in dit opzicht kunnen we ons best laten zien.

Dat er nog velen onder ons zijn, die het tegendeel te zien geven, tast onze stelling niet aan.

Met ons 50e geboortjaar sluiten we een periode af, die gevolgd moet worden door een nieuwe, n.l. de praktische én wetenschappelijke bijenteelt.

Wij hopen, dat nog dit jaar ons Instituut tot stand

zal komen, een instituut, dat met de gebruikelijke Nederlandse nuchterheid zal worden ingericht en stellig door bekwame personen zal worden geleid.

Dit zal dan de parel zijn aan de kroon, welke onze gouden Vereniging siert.

En als we dit jaar goed willen inzetten, laten we ons dan voornemen om onze bijtjes zo mogelijk nóg beter te behandelen, dan voorheen. Laten we dit niet zoeken in allerlei buitennissigheden, maar in de oude beproefde manier, waarop duizenden vóór ons met groot succes hun bijenvolken behandelden.

JOUSTRA.

ZONDER BIJEN GEEN FRUIT!

Bovenstaande stelregel wordt sinds vele jaren gepropageerd om aan te tonen, dat zonder bijen geen regelmatige behoorlijke fruitoogstmogelijkheid is. In hoeverre dit zo is, hierover zijn nog al verschillende meningen en het laatste woord is nog niet gezegd.

Maar het kan niet ontkend worden, dat bijen in de boomgaard niet gemist kunnen worden en voor een goede bestuiving zorgdragen, mits aan de eisen hiervoor voldaan is. Bezien wij de kant van de fruitkwekers, dan zien wij, dat er nog een onrustbarend tekort is aan bijenvolken. Terwijl van de volken die er zijn slechts een gedeelte het fruit bezoekt, daar de meeste volken in de zandstreken gehouden worden, waar geen fruit is, een enkele uitzondering daargelaten. En het aantal H.A. fruit wordt nog jaarlijks uitgebreid, zodat we nog niet bang behoeven te zijn voor een teveel aan bijenvolken. Vele fruittelers houden reeds zelf bijen en zijn imker geworden; een ander deel huurt bijenvolken tijdens de bloei, maar het grootste deel staat er nog enigszins afwijzend tegenover. Men redeneert b.v.: „Mijn buurman heeft bijen, dus heb ik ze niet nodig”, of: „zonder bijen krijg ik ook voldoende fruit” en: „mijn collega heeft bijen en heeft ook geen fruit”. Of zegt men: „vroeger hoorde je er nooit van om bijen te plaatsen om het fruit te bestuiven en er was ook fruit”.

Doch zij vergeten, dat het aantal h.a. in het tijdsbestek van circa 35 jaar met ruim 3000 h.a. gestegen is. Het aantal bijenvolken heeft hiermede geen gelijke tred gehouden, is in deze eeuw eerder achteruit dan vooruit gegaan. Gelukkig wijst de laatste telling weer een flinke stijging van het aantal volken aan; moge het zo door blijven gaan. Wil men als fruitteler en boomgaardbezitter het meeste profijt van zijn bijen trekken (in casu de bestuiving), dan moet men ook zorgen dat alle andere delen van het bedrijf in orde zijn, zoals snoei, bemesting, ziektebestrijding e.d. Verwaarloost men deze factoren, dan heeft het ook weinig zin om bijen te plaatsen. Evenzeer in een boomgaard, waar de kruisbestuiving onder de variëteiten niet in orde is, bijv. bij een var. zwarte kersen, dan baat het nog weinig al staan er bijen in de boomgaard. Dus moeten we zorgen voor een goede kruisbestuiving, zodat ook onze bijen hun werk goed kunnen doen. Omrenten is hierbij de juiste methode, als men met het bovenstaande te doen heeft. De fruittelers moeten nu eenmaal niet denken, dat, als zij bijen tijdens de bloei plaatsen, hun oogst direct omhoog zal gaan. Maar men moet dit bezien in een tijdsverloop van enkele jaren, daar het van te veel omstandigheden afhankelijk is om direct na een ongunstig jaar een oordeel te vellen.

Bekijken we de zaak van de kant der imkers, dan zien we, dat er veelal weinig animo is om met de bijen naar het fruit te reizen. Men voelt er weinig voor om zo vroeg in het voorjaar te reizen en houdt ze liever bij huis, dat is gemakkelijker. Men ontvangt er weinig voor; honing wordt er toch niet gehaald en daarbij komen nog de giftige besputtingen in de boom-

gaarden, waar vele imkers nog huiverig voor zijn.

Al met al komen er te weinig volken in de boomgaarden naar gelang het aantal volken dat er is. Toch is het nog wel aan te bevelen om naar het fruit te reizen. Maar men zorg voor sterke volken in het voorjaar. Op het fruit heeft men dan een goede ontwikkeling, en er is dan zeker bij goed weer honing te oogsten. Te meer als men boomgaarden heeft met een langdurige bloeiperiode met verschillende fruitsoorten bij elkaar en vroeg en laat bloeiende variëteiten, b.v. eerst kersen, bessen, pruimen, peren en appels. Gelijktijdig heeft men dan meestal ook nog de dracht op de Paardebloem in de omgeving, zodat men dan een mooie drachtperiode vroeg in het voorjaar heeft. Dan behoeft de fruitdracht m.i. niet onder te doen voor de heidedracht, die ook altijd maar zeer wisselvallig is met de weersomstandigheden.

Terwijl we de laatste jaren juist een mooi voorjaar gehad hebben; denk maar aan voorjaar 1945. Was het weer toen niet goed geweest, dan hadden nog veel meer volken het leven gelaten. Ook de huurprijs dient m.i. hoger gesteld te worden, want deze is ook niet aantrekkelijk voor de imkers, voor al hun moeilijkheden en zorgen, tenminste als de bijen ver van huis staan. De huurprijs dient gesteld te worden op f 5.— per volk en halen en terugbrengen door den fruitteler.

Ook zal de fruitteler de nodige voorzorgsmaatregelen in acht moeten nemen met de besputtingen.

Een goede verstandhouding tussen imkers en fruittelers is noodzakelijk, waarbij men een goed begrip moet tonen voor elkanders belangen. Hier ligt een mooie taak voor onze afdelingsbesturen om nu reeds besprekingen te voeren met fruittelers of met de Nederlandse Fruittelers-organisatie, die in elk gewest ook afdelingen heeft. Is het in dit verband ook niet mogelijk, dat het H.B. van onze Ver. met de N.V.F. een huurregeling tot stand brengt op bovengenoemde basis. Waar imkers en fruittelers beide mee gebaat zijn? De imkers met een betere financiële beloning, en de fruittelers met meer bijenvolken. Dus imkers, wacht niet tot het voorjaar, want dan moet alles overhaast geschieden en haastige spoed is zelden goed. Maak thans reeds afspraken met fruittelers omtrent uw volken, zodat u dan in het voorjaar klaar bent. Men rekent momenteel 5 volken per h.a., hetwelk als minimum beschouwd moet worden, alhoewel het van verschillende omstandigheden afhankelijk is. Laat het komende voorjaar een record aantal volken in de boomgaarden geplaatst worden om de bestuiving en de kwaliteit van het fruit te bevorderen. Het is een nationaal belang van de eerste rang.

Bunnik.

C. PATER Jzn.

ZOEK DE KONINGIN

Als aankomend bijenhouder — „imker” is een te verheven titel — tracht je het vak onder de knie te krijgen en je schaft boeken aan: kleine, tussensoort en ten slotte dikke.

En dan denk je: Ziezo, dat heb ik allemaal begrepen; 't sluit als een bus; ik kèn het vak.

En vol enthousiasme schakel je in 't vroege voorjaar ongeduldig van de theorie over op de practijk.....

In 't begin gaat alles volgens het boek: het inspecteren van 't mul, 't verwijderen van dode bijen, 't onderzoeken van broedaanzet en reservevoedsel — het klopt allemaal precies, en je prijst je gelukkig met zo'n boek..... Je praat met een echte imker, die je argeloze geestdrift met een raadselachtige glimlach en blik en zo mogelijk nog raadselachtiger zwijgen aanhoort.

Nog vermoedt je niets!

Tot de tijd van het zwermen komt. Dan weet je uit het boek: er zijn moerdroppen aangezet.

En aangezien je op 't critieke moment — tussen 11 en 3 — niet thuis bent, besluit je een kunstzwerm te maken.....

In 't boek staat: Neem de raat met de koningin er op en hang die in een lege broedkamer.

Dat zul je nu eens eventjes vertonen.

In 't boek staan koningin, werkbij en dar heel liefjes naast elkaar afgebeeld. Verschil is er genoeg. Ja, in het boek! Maar..... in de kast! Zie me die wriemelende, kolkende, kokende massa eens aan. Om van te duizelen. Neem de raat met de koningin. Waarschijnlijk heb ik bij 't lezen van dat zinnetje braaf geknikt en gedacht: „Ja, natuurlijk, zó moet het”.

Goeie morgen!

Ik heb gezocht en gezocht, tot ik scheel zag, maar geen koningin. Wel darren. Meer dan me lief was, maar een koningin, ho maar!

In m'n jonge jaren was ik niet onbekwaam in het snoekenstricken. De vereisten zijn: een scherp oog en een rustige hand. En nu weet ik niet, of ge wel eens getracht hebt, een snoek te zien „staan”, maar volgens mijn kennissen is het een gave; je kunt het, of je kunt het niet.

Als ik nog denk aan die koude, gluiperige, wrede ogen van zo'n monster, die ik meer voelde dan zag, huiver ik nog lichtelijk.

En nu zou ik wensen, dat een bijenkoningin ook zulke ogen had. Niet om ietwat gezellig te griezelen — daar kom je met mannenmoed overheen — maar om ze te kunnen ontdekken, want dan had ik de puzzle: „Zoek de koningin” opgelost. Dan kon ik de manipulaties verrichten, die zo verleidelijk in het dikke boek zijn uitgesteld.

Maar neen! Mijn moertjes zijn geen loense snoeken. Jammer!

Als kind was ik dol op Vader's sigarenzakjes. Er stond b.v. een boom op met een jager er onder en verder de uitnodiging: „Zoek z'n hond”.

Deze zat ergens verborgen, listig tussen de takken verstrengeld.

'k Had hem zó. Niets aan. Zelfs ietwat kinderachtig! Ofschoon..... Vader zelf..... Nou, je mag je ouders niet kleineren.....

En nu zit ik dan zelf met mijn puzzle: Zoek de koningin!

Ik begriip nu het sphinxachtige, gedrag van mijn vriend-imker.

Ik weet nu, dat ik pas de eerste stuntelige stap op het imkerspad heb gezet.

Zoek de koningin! Zal ik het ooit leren?

Ik weet het niet, ik weet het niet!

Maar veel troost heb ik geput uit de karige woorden van Imker Salomo, die mij glimlachend toevoegde:

Wees niet wanhopig; met mij heeft het vijf jaar geduurd, voor ik de koningin kon vinden.

Jouëre.

B. VAN BERGEN,

Ingezonden

(buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.)

HONING OOGSTEN!

In het Octobernummer 1946 van ons Maandblad, las ik: „Voor het laatst lokkorven”. Gelukkig! Dit was mijn eerste gedachte. Ik ben er van overtuigd, dat wij de plaatsruimte in ons blad nuttiger kunnen besteden. Een goede deskundige imker lacht om lokkorven. Die met een goed soort bijen imkert en zijn bijen deskundig behandelt en geregeld controleert, heeft geen last van zwermen, dus nog minder last van lokkorven. De korf-imkers laat ik hier buiten beschouwing. (Maar daar ging het in hoofdzaak om. Red.)

Uit ervaring en ook reeds uit de vragenrubriek is mij gebleken, dat een groot gedeelte der bijenhouders op honing uit zijn.

In het voorjaar lijkt alles prachtig. Het volk ingewinterd op één broedkamer, ontwikkelt zich naar wens. Dit belooft een goede honingoogst te worden, zo is dan de verwachting.

Het seizoen is voorbij en teleurgesteld staan daar de ledige honingpotten, soms gepaard gaande met een geplaatste opmerking van één der huisgenoten, waardoor de stemming er niet beter op wordt. Ik denk, dat bijna iedere imker, staande aan het begin (en ook wel later) van zijn imkersloopbaan, dit zal kunnen bevestigen, indien valse schaaft hem niet weerhoudt.

Voor ieder, die bijen houdt en voor ieder, die van plan is hiermede te beginnen, dient het volgende gedichtje:

Die bijen houdt voor honingoogst,
Zal meestal merken, dat hij winden oogst.
Doch die uit liefde bijen houdt,
Is zeker, dat hij honing overhoudt.

Juist in het willen halen van honing schuilt een grote fout. Niet de honing moet voorop staan, maar bijen! Bijen en nog eens bijen zijn nodig om honing te winnen. Kweek daarom zware volken. Werk met twee broedkamers en daarop één, doch beter twee, honingkamers. Meen niet, dat dit voor U (beginnelingen) onbereikbaar is. Welneen, dat is geen kunst. Alleen zelfbeheersing is daartoe nodig. Zelfbeheersing, om geen honing uit de broedkamers te halen.

Wanneer u de volken op één broedkamer (10 ramen) hebt ingewinterd, prachtig. Indien het volk zich in het voorjaar flink ontwikkelt, zodat het acht ramen met broed belegd heeft, plaats dan de 2de broedkamer bovenop. Hang in die tweede broedkamer de ramen met gesloten broed. Schuif de ramen met open broed in de onderste broedkamer tegen elkaar en hang tegen het broednest uitgebouwde ramen, of ramen met kunst-raat. Doe dit zo mogelijk bij dracht, anders voert u bij. Voer niet te dun. Hoewel de bijen in het voorjaar water nodig hebben, schijnen er imkers te zijn, die denken, dat de bijen van water kunnen leven. Vergis u daarin niet. Zorg vooral, dat er dracht blijft, hetzij natuurlijk, of kunstmatig. Daardoor blijft de koningin aan de leg. Zijn de raten in de onderste broedbak uitgebouwd en met eitjes belegd en is de koningin uit zichzelf nog niet naar boven gegaan, dan haalt u nogmaals een paar ramen met gesloten broed naar boven en vult beneden weer aan op dezelfde wijze. Spoedig zal de koningin beide broedkamers beleggen. Mocht het voorkomen, dat de koningin alleen de bovenste broedkamer met eitjes belegt, dan handelt u in omgekeerde volgorde. In het voorjaar controleert u eens per zeven dagen uw volk(en). Zijn de 20 ramen uitgebouwd en de beide broedkamers belegd met eitjes, dan plaatst u daarop een honingkamer, zo mogelijk met uitgebouwde raat en anders met kunst-raat. Is de koningin vruchtbaar, dan zal zij ook die honingkamer met eitjes beleggen. Ga dit niet verhinderen. Kweek bijen! Indien de honingkamer met broed gevuld is, plaatst u een moerrooster op de beide broedkamers. Indien het broed is uitgelopen, brengen de bijen in de

Dr Otto Morgenthaler 60 jaar

Met zijn zestigste geboortedag wensen wij namens de Nederlandse Imkers Dr. Morgenthaler van harte geluk. Dr. Morgenthaler heeft zich gedurende ongeveer 35 jaar bezig gehouden met het onderzoek in bijenziekten en is leider van de afdeling bijenteelt van het Instituut te Liebfeld bij Bern.

Zeer veel heeft hij voor de bijenteelt gedaan en ook als Hoofddirecteur van de „Schweizerischen Bienenzeitung” heeft hij zich naam gemaakt.

Wij hopen, dat hij nog jaren lang zijn wetenschappelijk werk mag voortzetten.

Herzlichsten Glückwünsche Herrn Morgenthaler und noch viele Jahren!
Red.

honingkamer de honing, wanneer ge tenminste niet hebt vergeten de koningin in de broedkamers te doen.

Indien uw volk in het voorjaar niet te sterk is, zult u dit misschien in één zomer niet kunnen bereiken. Dan geeft dat volk die zomer geen honing. Want let wel: „Haal nooit honing uit de broedkamers.” Winter het volk in op twee broedkamers en voor het verstrekte kwantum suiker bij. Laat geen zwerm afkomen. Kweek bijen. Alleen zware volken, met twee broedkamers en liefst met twee honingkamer leveren honing. Dan imkert u met plezier.

Stel u als doel, volken te kweken, waarin per kast 150.000 bijen zijn. Over het algemeen duurt een drachtperiode hier maar kort. Zulk een volk is in staat een kortdurende dracht te benutten. Bij minder gunstig weer kan zo'n volk zichzelf bedruipen, terwijl u een klein volk moet voeren, om het van de hongerdood te redden. Bij een periode zonder dracht, voert u ook het zware volk, om de broedaanzet gaande te houden.

Hebt u wel enig idee, imkers, wat de bijen moeten presteren, eer uw honingpotten gevuld zijn. U vergeet toch niet, dat een haalbij per vlucht 20 tot 40 milligram nectar medeneemt? Wil een volk 500 gram nectar binnen halen, dan zijn daar 12.500 tot 25.000 vluchten voor nodig, afhankelijk van de nectar en de omstandigheden. Door het indikken van nectar tot honing is er een belangrijk gewichtsverlies. Indien we aannemen, dat een bij vijf reizen per dag maakt, dan moeten er 10.000 bijen op uit om één kilogram nectar te verzamelen. Doch niet alle bijen gaan er op uit om honing te halen. Misschien een derde van het volk. Zal de honingkamer in enkele dagen gevuld zijn, dan blijkt hier toch wel uit, dat we volken nodig hebben, die minstens 150.000 bijen tellen.

Vergeet u niet, imker, dat volgens Prof. Bertrant 40.000 eitjes, om volwassen bij te worden, 16 (zestien) kilogram honing nodig hebben. Pas daarna, komt u aan de beurt. Alleen voor deze larven, zullen de bijen naar schatting, bij matige dracht, 24 miljoen bloemen moeten gevliegen. (De hier vermelde gegevens kunt u in boeken betreffende de bijenteelt uitvoeriger vinden.)

Zorg dus voor voldoende voedsel. Denk niet, indien u na zoeken nog honing ontdekt: O, ze hebben nog voedsel. Dan bent u reeds te laat. Zorg voor voldoende voedsel. De ervaring heeft mij geleerd, dat het bij de bijen is: „Niets brengt meer voorspoed, dan voorspoed.”

Beter 2 volken op 2 broed- en 2 honingkamers, dan 8 volken op één broedkamer, welke in het voorjaar niet meer in de honingkamer willen en steeds weer gaan zwermen.

Van groot belang is uitgebouwde raten in voorraad. Bedenk, dat de wasbouw tijd en honing kost. Darrenbroed zult u zo goed als nimmer kunnen voorkomen. Kop de darren slechts enkele dagen, voor ze uitlopen. Sommige imkers hebben de gewoonte de darren te koppen, zodra het broed verzegeld is. DIT KOST U HONING!

De bijen maken die raten onmiddellijk schoon, waarna de koningin deze weer met eitjes belegt. Na ongeveer acht dagen wederom verzegeld. Deze larven hebben ook weer voedsel (honing) medegekregen. U weet, 40.000 larven hebben 16 kilogram honing nodig. Dit kunt u beperken, door de darren te koppen even voor ze uitlopen.

Daar het kan voorkomen, dat een volk, ondanks dat u de tweede broedkamer hebt geplaatst en er dus ruimte genoeg is, toch wil gaan zwermen, kunt u op de volgende wijze het zwermen verhinderen.

Moercellen aangezet. U snijdt alle cellen weg. Zoek het raam op met de koningin. Hang deze in een ledige broedkamer. Deze vult u bij met de in de kast aanwezige ramen zonder broed. Zijn die er niet voldoende, dan een raam met gesloten broed bijhangen. Al het open broed en het overblijvende gesloten broed, hangt u in de onderste broedkamer. Daarop legt u een koninginneo-rooster. Daarop plaatst u de broedkamer van de koningin. De koningin zal direct een nieuw broednest gaan vormen. Na verloop van ongeveer zes à zeven dagen, controleert u de onderste broedkamer op koninginneo-

cellen (redcellen). Mocht dit het geval zijn, dan snijdt u deze weg. Indien u dit nauwkeurig hebt gedaan, behoort het zwermen tot het verleden en kunt u de koninginneo-rooster wegnemen.

Imkers, neemt de proef op de som. Tenzij u imkert met een minderwaardig soort bijen, zult u tevreden zijn over het resultaat.

De slechte honinggoogsten van de laatste jaren zijn niet in hoofdzaak te wijten aan de dracht en nog minder aan onze Hollandse bijen. Zij is in hoofdzaak te wijten aan de NEDERLANDSE IMKERS.

Ons land is in de loop der jaren heel wat veranderd en met die verandering de honingweide.

Zet de imkersklok niet stil. Ga met de tijd mee. Schroom niet de nieuwere methoden in praktijk te brengen.

Amsterdam.

H. L. DE WIT,
Esmoreitstraat 49 II.

Naschrift Redactie.

De heer De Wit is o.i. wat erg sterk in zijn conclusies. De honingmisère van 1946 b.v. is wel in hoofdzaak te wijten aan het slechte weer, niet alleen hier, doch volgens berichten ook in het buitenland. Wel zullen de goede vaklui er beter voorstaan, dan de „mooiweer” imkers en in verband daarmee is de raad van den heer De Wit, vooral voor de laatsten, veel waard.

Geachte heer Joustra,

Wat een Immerken al zo niet kan overkomen, die zijn bijen hier of daar op dracht plaatst, dat heeft ondergetekende aan den lijve moeten ondervinden, die zijn bijen op de korenbloem had gebracht.

Een bijenhouder in de buurt had op een bijenhoudersmanier overdag in zijn bijen geprutst, met gevolg, dat de honing langs de kast liep en nu kan ieder Immekeker nagaan, dat de in de buurt staande bijen van heinde en ver op de mishandelde kasten kwamen aanzetten en natuurlijk aanvielen en gingen leeghalen, wat een natuurlijk gevolg van een natuurlijke oorzaak is.

Maar nu het onbegrijpelijke. In het jaar 1946 werd ondergetekende beschuldigd zijn bijen op roof te hebben uitgezonden, met gevolg op de aanklacht van den bijenhouder, dat ondergetekende en zijn vader van 70 jaar in een zijspan van een motor naar Raalte werden gebracht, 's avonds om circa 8 uur en opgesloten tot de volgende dag half twaalf uur. Voor hoever ons Nederlandse Wetboek in een dergelijk optreden van de zijde der politie voorziet, is een grote onbekende, volgens den deskundigen advocaat Hogenzeil te Zwolle.

Nu vragen wij in gemoede: wat moet er gebeuren om de eer en de goede naam van degenen, die dat overkomen kunnen, om in de toekomst dergelijke onzin, en het spelen met een ander's goede naam en faam, te voorkomen? Dit is niet iets wat persoonlijk ons geldt, maar het is een belang wat onze gehele vereniging aangaat, want allen staan wij hier bloot voor, dus mijns inziens is het een belang voor onze vereniging deze kwestie op zijn poten te zetten, wat voor moeilijkheden er ook achter mogen zitten, dus geen Immekers-, maar een verenigingszaak.

In afwachting, met Imkersgroeten,

Wijhe, B. en L. No. 26.

D. J. JONKMAN.

Naschrift Redactie.

We kunnen ons voorstellen, dat de heer Jonkman verontwaardigd is over deze arrestatie en op transport stellen. In een dorp Wijhe lijkt ons deze manier ook weinig tactisch. Men is zijn goede naam zo gauw kwijt in deze tijd en er wordt zo veel en zo graag geroddeld.

Hoe echter de Vereniging kan voorkomen, dat zoiets niet weer gebeurt, is ons een raadsel. Ontactische mensen zullen er wel steeds blijven bestaan en het geroed zal wel zolang blijven bestaan als er mensen zijn. Dat is een mentaliteit, welke nu eenmaal aan velen eigen is.

Red.

EEN MOEILIJKE KWESTIE

In het Decembero. 1946 gaven wij onze mening ten beste inzake dit netelig onderwerp, maar het is ook hier: „schoenmaker hou je bij je leest”, want we waren er vlak naast.

De Voorzitter was de eerste, die ons wees op de onjuiste conclusie en nu ontvangen we van den heer Mr. L. de Blécourt te Den Haag onderstaande rechtzetting. Wij danken hiervoor den heer De Blécourt recht hartelijk; de „moeilijke kwestie” is hiermede opgelost.

Mijne Heren,

Hoewel ik door mijn blijkbaar zeer voor bijensteken gevoelige constitutie — heb daardoor reeds tweemaal de indruk gegeven er niet levend af te komen — genoodzaakt was de imkerliefhebberij op te geven, heb ik het welbewust niettemin nodig gevonden lid van Uw Vereniging te blijven.

Derhalve — als gewezen bijenhouder — ontving ik als bijenliefhebber Uw Decembernummer 1946 als naar gewoonte en las daarin „Een moeilijke kwestie”, behelzende de vraag: wie moet schade aan een bijenvolk betalen, hetwelk in een andermans boomgaard is geplaatst? Uw mening, dat het een vorm van huur is, kan m.i. niet juist zijn. Immers, huur is het hebben van genot (gebruik) tegen betaling. Dit nu is bij het plaatsen van een bijenvolk in een boomgaard niet het geval, ook al wordt er voor betaald door één der twee partijen, hetzij imker, hetzij boomgaardbezitter.

Huren wil n.l. zeggen: de betaler gebruikt en heeft het genot dat de verhuurder van het gehuurde verleent. Bij deze boomgaardkwestie zijn — wie of het ook betaalt — twee genietters, n.l. de imker en de fruitteler, want beiden worden er beter van en blijkbaar de boomgaardenier het meest, want volgens U betaalt deze gemeenlijk.

Het gehele geval is dus geen huur en verhuur. Wat het wel is, geeft tevens het antwoord op de kwestie. En het wil mij voorkomen, dat, welke bewoording of men in een eventueel contract tussen partijen ook kiest, hier in wezen sprake is van **aanneming van werk** — n.l. bestuiving — hetwelk in natura (met stuifmeel

en nectar) betaald wordt, waarbij een eventuele overprestatie in geld vergoed wordt door dengene van beide partijen, die meent er meer mee gebaat te zullen zijn dan de wederpartij.

Ik ben dan ook van mening, dat de imker (zijnde de aannemer) zelf de verantwoordelijkheid heeft en dragen moet, voor het materiaal, dat hij op het werk brengt. Wordt dat gestolen, dan moet hij ander materiaal aanvoeren en de fruitteler kan hem, als hij zulks niet doet, zelfs voor schadevergoeding aanspreken, zulks met te meer reden, indien er geen andere aannemer meer te vinden zou zijn.

Omgekeerd, indien de imker de tegenprestatie in natura niet kan ontvangen, omdat een of andere hypothetische gek het in z'n hoofd heeft gehaald alle bloesem van de boomgaard te plukken, dan is het de fruitteler en niet (dat zult U mij direct toegeven) de imker, die de schade aan de bomen moet dragen, ook al zou de imker, indien er elders geen boomgaarden zijn ter vervanging, recht hebben op zijn beurt een vergoeding voor het gemis van de wederprestatie te eisen.

Derhalve, naar mijn mening, heeft ieder voor zich, zelf de schade te dragen, die aan zijn eigendommen zijn toegebracht, temeer daar van de boomgaardenier niet te eisen is, dat hij op de bijen past en van den imker niet, dat hij zorg hebbe voor de fruitbomen.

De kwestie: is de fruitteler huurder van bijen of de imkerd huurder van boomen? is een verkeerd alternatief, aangezien Uw vraag: is hier sprake van verhuur? ontkennend beantwoord moet worden, immers: neen, het is aanneming van werk, vooraf gegaan hetzij door aanbod van den imker (zulks met de woorden: „Mag ik mijn bijen bij U plaatsen?” doch eigenlijk zou dit moeten luiden: „Mag ik Uw boomgaard bestuiven?”), hetzij door aanbesteding door den fruitteler met de woorden: „Wilt U uw bijen in mijn boomgaard zetten”, daarmee bedoelende: wilt U mijn vruchtbomen (doen) bestuiven.

Hopende, dat een en ander moge leiden tot enige, zo mogelijk betere oplossing van de moeilijkheid dezer kwestie..

Hoogachtend,

Den Haag, 16 Dec. 1946.

Mr. L. DE BLÉCOURT.

Bij de laatste zending tijdschriften was een vreemdeling, n.l. The Australasian Beekeeper en wel de nummers van de lopende jaargang. Het is een interessant blad uit een werelddeel, dat ook zeer belangrijk is voor de bijenteelt. Ik kom hierop later wel eens terug, maar wil u nu uit de rijke inhoud iets vertellen over de bijenteelt in Rusland en het gebruik van honing in dit land. Men moge dit land beschouwen zoals men wil, zeker is, dat men daar ook op bijen-

teeltgebied niet stil zit en dat er op ons gebied veel en goed werk wordt gedaan. Rusland is steeds een goed honingproducerend land geweest. Volgens The Indian Beejournal bezat Rusland in 1938 8 miljoen bijenvolken, bracht 112 miljoen pound honing op en was toen de grootste honing-producent.

Dat dit reeds in vroegere eeuwen ook het geval was blijkt uit de volgende anecdote, welke in de Austr. Beekeeper 1946/2 te vinden is, en overgenomen werd uit The Feminine Monarchie (Koninkrijk van Vrouwen) een boek door Charles Buttler in 1609 te Oxford uitgegeven. Dit verhaal komt ook bij andere schrijvers uit die tijd voor en Wilhelm Busch heeft in zijn geestig boekje „Schnurrdburr” een hoofdstuk aan deze geschiedenis gewijd.

In Rusland werden in de wouden in de reusachtige bomen grote plassen honing gevonden, zodat honing toen reeds tot de meest zekere handelswaren van dit land behoorde. Een Moscovitisch gezant te Rome vertelde eens, dat een buurman van hem in het woud naar honing zocht; hij vond een dikke boom, waarin het begeerde zat. Hij liet zich in de holle stam zakken en zonk tot zijn

borst in de honing, waaruit hij zich niet meer kon bevrijden. Twee dagen lang riep en schreeuwde hij, maar geen sterveling kwam in dit afgelegen oord. Hij had reeds alle hoop opgegeven, toen hij op een zonderlinge manier werd gered door een grote beer, die de boom met hetzelfde doel beklommen had en zich achterste-voor in de holte liet afzakken. De man zag zijn kans, hield zich stil en toen hij de achterpoten van den beer kon grijpen, deed hij dit en begon meteen hard te schreeuwen en de beer, verschrikt door de handen en het gillen, wist niet hoe gauw hij weer uit de boom moest komen, den Moscoviet meesleurende uit de zoete pap. Op de grond gekomen koos de beer het hazenpad zonder zich om den man te bekommeren.

In aansluiting hierop een anecdote uit later tijd, waaruit ook weer blijkt dat honing in Rusland in grote hoeveelheden geoogst wordt. Dit verhaal kwam enige jaren geleden voor in „The Beeworld” en was overgenomen uit een Duits vakblad:

Een trein van de Trans-Siberische Spoorweg stopte aan een klein station om stookolie in te nemen. Nadat de locomotief uit de stationstank was voorzien, kon deze niet meer op gang

gebracht worden. Wat was er gebeurd? Een onderzoek wees uit, dat de tank geen stookolie, maar een mengstel van olie en honing bevatte, en hoewel honing voor vele dingen kan dienen, de locomotief kon er niet op lopen. Het verder onderzoek wees uit, dat door een nalatigheid van een spoorwegman, die op een ketelwagen met honing een verkeerd adres had geplakt, deze wagon voor een wagon met stookolie werd aangezien en in de stationstank was geleidigd.

(Als men bedenkt, dat een ketelwagen zo'n 15.000 liter kan inhouden, begrijpt men, dat men dáár honing had.)

In de Austr. Beekeeper 1946/5 vertelt een Eric Ashby (verbonden aan de Universiteit te Sydney), die Rusland bezocht heeft, over het bijenonderzoek in de Sovjet-Republiek.

Bijenteelt is zeer populair in Rusland. Elk lid van een collectieve boerderij mag voor eigen rekening bijen houden en in Zuid-Rusland en Siberië zijn speciale staatsboerderijen bestemd voor de bijenteelt. Sommige hebben meer dan 10.000 volken.

Het Volkscommissariaat van Landbouw verzorgt de opleiding van bijenhouders. Veel vlugschriften over bijenteelt worden uitgegeven. Er is een goede schriftelijke cursus en er zijn hoogstaande technische wintercursussen voor landbouw-consulenten.

In de Sovjet-republiek wordt erkend, dat de voornaamste waarde van het bijenhouden ligt in de bestuiving. Honing- en was-productie zijn van belang en waardevolle bijproducten, maar hun totale waarde is veel minder dan het zaad, verkregen door de bestuiving. Een aanwijzing van de hoge belangstelling voor bijenhouden in Rusland is, dat er vier leerstoelen voor bijenteelt zijn, n.l. Moskou, Tashkent, Omsk en Kiev.

Onderzoekingen op bijenteeltgebied in Rusland zijn in handen van het genoemde Volkscommissariaat. Dit lichaam heeft een wetenschappelijk Instituut voor bijenteelt te Butava bij Moskou en zeven andere onderzoekingsinstellingen over de U.S.S.R. Het instituut heeft negen afdelingen, o.a. economie, selectie en telen van bijen, bestuiving, bijenziekten, mechanisatie.

Op de verschillende laboratoria worden vele proeven genomen, men heeft een tussenvorm tussen een moer en een werkbij geproduceerd.

Volgens den schrijver waren de Russen zeer verlangend om van de Australiërs verschillende gegevens over de bijenteelt daar te lande te ontvangen en zij wilden daartoe verschillende gereedschappen, enz. ruilen; zo een door de Russen gekweekte Kaukasische moer, die bij een beduidend lagere temperatuur uitvliegt dan de Italiaanse.

Een ander onderwerp wordt in het Juninummer behandeld, n.l. Heelkundige eigenschappen van honing.

Hieruit het volgende: Sinds eeuwen wordt honing als een huismiddel en met succes gebruikt voor zowel in- als uitwendige kwalen van verschillende soort.

In Rusland werd een onderzoek naar de heilkrachtige eigenschappen van honing ingesteld door V. A. Yemnof een doctor in de Landbouw-Wetenschap, in opdracht van het Instituut voor Wetenschappelijk onderzoek van de Bijenteelt. Het werk werd gedurende 4 jaar gedaan met behulp van 40 verschillende medische instituten. De resultaten werden medegedeeld door het Commissariaat van Gezondheid dat de ziekenhuizen adviseerde honing te gebruiken bij de behandeling van wonden en ziekten.

De onderzoekingen van een drietal instituten naar de bacteriënbestrijdende eigenschappen toonden aan, dat bijna alle soorten honing de eigenschap bezaten de ettervoortbrengende microben te bestrijden. Uit klinische onderzoekingen bleek, dat honing de heling van wonden bespoedigt, ondanks het geval, dat veelal wonden oud en zwerend waren. De proeven werden op meer dan 250 personen genomen.

Uitstekende gevolgen werden verkregen door een ziekenhuis in Moskou door genezing met honing van etterende ziekten van de huid (bloedzweer en steenpuist). Op de elfde dag trad genezing in en als honing werd toegepast zodra bloedzweren verschenen, verdwenen deze zonder lidtekens na te laten.

Wij geloven natuurlijk geen ogenblik, dat honing in staat is andere methoden van wondbehandeling te vervangen, maar ongetwijfeld is het wel een andere vorm van behandeling op plaatsen, waar het moeilijk is medicijnen te bekomen, terwijl honing altijd wel te krijgen is. Zonder vrees voor verergering van de wond kan het direct worden aangewend. In geen enkel geval werden slechte gevolgen waargenomen; een verbetering trad op in 90 pct. der behandelde gevallen. De meest belangrijke heilkracht werd echter bij inwendige toepassing gevonden. Hier werken de gemakkelijke verterings- en medicinale eigenschappen samen. Honing bevat meer dan 95 pct. suikersoorten welke zonder omzetting in het bloed worden opgenomen en vernieuwt daardoor spoedig de lichaamskracht. Om deze reden wordt honing aanbevolen door Yemnof bij behandeling van de gevolgen van voedselgebrek.

Waarnemingen in deze richting werden gedaan in niet minder dan 25 ziekenhuizen met 1200 patiënten, elke patiënt kreeg van 80—100 gram honing per dag. Tijdens de behandeling was er een dadelijke en zeer opmerkelijke verbetering in de toestand der zenuwen, eetlust en gewicht van den patiënt. Honing had vooral veel invloed op de samenstelling van het bloed. Verder werd geconstateerd, dat het verblijf in het ziekenhuis bij een ontsteking van het zenuwenweefsel van de grote beenderen van gemiddeld 217 tot 196 dagen, dat is ongeveer drie weken, werd terug gebracht.

Dr. Grosman onderzocht de uitwerking van honing bij de behandeling van geelzucht; 64 ernstig hier-

aan lijdende patiënten kregen dagelijks 100 gram honing. Een andere groep van 23 minder ernstige onderzochten de gewone behandeling met glucose- en insuline-inspuitingen in de aderen. De behandeling met honing verkortte de duur van herstel met 20 pct.

Van nog groter belang zijn de gevolgen met honing van maagzweren. Het leeuwenandeel in deze onderzoekingen werd genomen onder leiding van Prof. Miller in 3 ziekenhuizen.

De genezing van meer dan 250 patiënten toonde de doeltreffendheid van honing in de behandeling van maagzweren. De pijnen verdwenen spoedig nadat de patiënten honing ingenomen hadden en in 50 tot 80 pct. der gevallen genazen de zweren.

De beste resultaten werden bereikt met grote doses honing (500 gram per dag) gedurende 14 tot 18 dagen.

Sinds onheugelijke tijden is honing in wijde kring bekend geweest als een laxermiddel bij hardlijvigheid. Gedurende onderzoekingen in een ziekenhuis te Moskou bleek honing doeltreffend als middel voor chronische dysenterie. Bij patiënten, lijdende aan buikloop gedurende meer dan een half jaar, herstelden de vertedingsorganen zich in 7 tot 8 dagen.

Onderzoekingen betreffende de medicinale eigenschappen zijn nog gaande, maar het is alreeds duidelijk, dat honing niet alleen een lekkernij is, maar een groot middel voor het behoud van de gezondheid van den werkenden mens.

Bovenstaande werd door N. Glushkov, Directeur van het wetenschappelijk onderzoek van het Bijeninstituut overgenomen uit „Socialist Work on the Land”.

Voor enige tijd hebben wij in de dagbladen kunnen lezen, dat de natuurrubber in Rusland was verdrongen door synthetische rubber. Hoewel het klimaat in Rusland nergens geschikt is voor de hevea, werd er toch natuurlijke rubber van behoorlijke kwaliteit gewonnen. In aansluiting op dit krantenbericht het volgende uit The Beeworld 1944/9.

Enige bijenhouders zullen gehoopt hebben, dat de hier gehouden proefnemingen met de Russische rubbervoortbrengende paardebloem (Kok-Saghyz) zou bijdragen tot een uitbreiding van de bijen-flora in Engeland. Het blijkt echter, dat enige tienduizenden acres goed vruchtbare grond nodig zijn om 1000 ton rubber, welke slechts 1 pct. van onze invoer van voor 1939 is, te bereiden. Er schijnt weinig hoop te zijn, dat Kok-Saghyz hier op grote schaal zal geteeld worden.

Daarentegen zijn de vooruitzichten goed voor een grote aanplant van de zonnebloem. Maar alleen de halfhoge soorten voldoen hier. De reuzensoorten worden te laat rijp en worden een prooi van schimmels. Als de teelt van zonnebloemen algemeen wordt, zullen de bijenhouders in Engeland groot voordeel hebben, want de oogst is bij gunstig weer groot. Jékavé.

Verlies aan Suiker

bij het geven van wintervoedsel

Deze zomer moest ik met 5 jonge volken (zwermen van half Mei j.l.) naar de heide, daar ik geen korreltje suiker meer bezat. De heide beloofde goed en bij mij thuis zouden ze omgekomen zijn, daar het honingvoorraadje van de linde en klaver geheel verbruikt was.

Ik woog de kasten voor ze naar de heide gingen (10 Augustus) en ik woog ze opnieuw toen ze terugkwamen (11 Sept.).

De heide mislukte, doch ik ben dankbaar, dat ik er geweest ben, de bijen hadden de kost opgehaald en ze waren nog wat aangekomen.

Half September kwam de wintersuiker. (Hulde aan allen die er aan meegewerkt hebben, dat deze zo prachtig op tijd kwam!)

Ik begon toen (15 Sept.) direct met drijfvoederen (1 op 1) voor broednestontwikkeling en een dag of tien later met afvoeren (1.5 suiker op 1 water).

5 October was ik klaar. Toen de kasten weer opnieuw gewogen, doch tot mijn verbazing waren de 5 kasten totaal slechts 30 pond aangekomen, terwijl ik $5 \times 6 \text{ kg.} = 30 \text{ kg.}$ suiker gevoerd had!!

De enige verklaring, welke ik ervoor kan geven is, dat de bijen door het mooie zonnige herfstweer tijdens het afvoeren veel gevlogen hebben (stuifmeel van de klimop). Dit heeft zeker veel voor gekost of kunt U mij een andere verklaring geven?

Mijn conclusie is: 1e. dat de hoeveelheid wintervoorraad meestal aanmerkelijk minder is, dan de hoeveelheid suiker welke men van Rijkswegen ontvangt; 2e. dat dus de 6 kg. suiker dit jaar veel te weinig is. Gelukkig heb ik de heidehoning in de kasten gelaten, zodat per volk plm. 20 pond wintervoorraad aanwezig is.

Hieronder een staatje van de kastgewichten.

	voor de heide	na de heide	na het afvoederen
Kast 1	31 pond	41 pond	49 pond
Kast 2	30 pond	37 pond	48 pond
Kast 3	34 pond	53 pond	51 pond
Kast 4	32 pond	49 pond	54 pond
Kast 5	32 pond	40 pond	48 pond

Totaal 159 pond 220 pond 250 pond
30 pond

Bij kast 3 had ik wat honing uit de honingkamer gehaald.

Loenen (U.).

J. W. BLOK Jr.

Naschrift Red.

Een antwoord, dat enigszins bevredigen zal kan de Red. niet geven. Misschien één onzer lezers?

Beschouwen we de kasten stuk voor stuk, dan blijkt, dat kast no. 1 twee kg. is ingeteerd, kast 2 een halve kg., kast 4 drie en een halve kg. en kast 5 twee kg. Kast 3 laten we onbesproken, hoewel die aan het eindresultaat misschien veel zal hebben bijgedragen en daardoor de toestand in een minder ongunstig licht kan komen te staan.

Er is dus onderling ook nogal verschil en het zou interessant zijn te weten waarom kast no. 2 slechts een halve kg. is ingeteerd tegen b.v. kast 4 drie en een halve kg.

Ongetwijfeld is het verlies ontstaan door het vele uitvliegen bij het voederen en zijn er vele „heidebijen” omgekomen. Ook is het bekend, dat bij het voederen steeds veel wordt ingeteerd. Maar de hoeveelheden, welke uit bovenstaande gegevens verloren zijn gegaan, kunnen daar toch niet mede worden goedgepraat.

Maar als we de verschillen van vóór en na de heide gaan beschouwen, dan moet er toch aardig wat honing gehaald zijn indien ook bij dit halen de helft als verlies geboekt zou moeten worden.

Als regel valt dit gedurende de dracht echter mede. Bij voeding komen steeds veel bijen om.

Bij de bijen in de tuin

De accasia's bloeien volop en het gonst er in van de bijen. Het was die dag dan ook snikheet. Veel te warm om een wandeling te maken en zodoende zat ik onder die Robinia's, welke men Accasia's pleegt te noemen, en keek naar dat drukke gedoe in haar kruinen. Zelfs haar afgevallen bloemtrosjes werden nog bezocht.

Van de bezoekers waren onze bijen ver in de meerderheid. Vlak voor me bloeit een plekje Campanula's. Die werden ook druk bezocht, doch uitsluitend door onze Apis mellifica.

Daarachter stonden de hoog opgeschoten vingerhoedskruiden te bloeien. Daar kruipen dikke aardhommels in en uit. Ze hebben witte ruggen van het stuifmeel. Soms gebeurt het, als zo'n logge aardhommel in de hangende vingerhoed kruipt, dat hij met de bloem op de grond tuimelt. Dan gaat de dikke dame geweldig te keer en kruipt er uit en vliegt direct weer naar een andere vingerhoed.

Het schijnt, dat de vingerhoedkruiden veel aan te bieden hebben, zo druk hebben de aardhommels het.

Eigenaardig was, dat ik geen andere hommelsorten op de vingerhoeden bezig zag. Ik dacht toen, dat ze dan ook alleen door aardhommels werden bezocht, maar in de volgende jaren zag ik daar ook de tuin- en de akkerhommel op vliegen.

Onze bijen, welke daarnaast zo druk in de campanulabloemen bezig waren, keken niet naar de vingerhoedskruiden om, ondanks haar vele honing. In de tijd, die ik daar doorbracht is er een behangersbijtje aangekomen, welke het probeerde om in zo'n vingerhoed te kruipen, maar stevige haren versperden de kleine de weg en ze kreeg het niet voor elkaar. Tot drie keer toe probeerde ze het om naar binnen te komen. Dan zal zij het aan de bovenkant van de bloem proberen om binnen te komen, doch dat gelukt haar al evenmin. Na vijf mislukte pogingen geeft zij het op. Het vingerhoedskruid zou met deze kleine bezoeker dan ook niet gebaat zijn, daar zij met haar rug de helmknopjes, welke tegen de bovenkant van de bloem liggen, niet zou kunnen raken, waardoor zij geen stuifmeel mee zou kunnen nemen, dus de bloem daardoor onbevrucht zou blijven.

Die campanula's zijn echte bijenbloemen. De hommels zijn ook bijen, dus kunnen deze de bloemen ook bezoeken, maar ze schijnen er geen tijd voor te hebben. Deze bloemen hebben alweer een eigenaardigheid. De bijen nemen het stuifmeel van deze bloemen niet van de helmknopjes op, doch van de stijl. Als de bloem nog gesloten is, liggen de helmknopjes tegen de stijl aangedrukt en als de bloem zich opent, zijn de meeldraden meestal verdord, doch hebben dan het stuifmeel afgegeven aan de ha-

rige, nog onrijpe stijl. Dus de bijen nemen het stuifmeel van deze haren mee. Eerst daarna buigen de stemfels op de stijl zich naar buiten en kunnen zij stuifmeel van een andere bloem ontvangen. Zo zijn er nog veel bloemen met bijzondere bestuivingsrichtingen, maar de bijen weten hun weg. Zo weten ze ook wat het vingerhoedskruid hun in de weg ligt en wat de campanula haar biedt.

Het is niet zoals Francé in zijn werkje: „Das Liebesleben der Pflanzen” schrijft, n.l.: „Wo es nach honig duftet, dort hinein kriechen sie”. Of ruikt de honing van het vingerhoedskruid anders dan van de campanula's en accasia's? Ik heb de bloemen van een plant half afgeknijpt, zodat de harige borstel geen hindernis meer vormt en zie daar, het duurde geen twee minuten of de eerste honingbij kwam haar bezoeken en weldra volgde de tweede. Dus zou het dan toch ervaring zijn? Dan was het misschien toeval, dat ik in de uren, die ik daar doorbracht alleen de behangersbij haar vergeefse moeite zag doen.

Ik heb er nog een poos over nagepiekerd, totdat de geur van de accasia's het me zwaar maakte en het gezoem uit haar kruinen me deed indommelen..... Als een half uur later het naderend onweer me wekt ben ik nog niet veel wijzer geworden, maar ik heb genoten bij de bijen en bloemen in de tuin.

GERRIT DE BEURS.

SUIKERVODERING

(met een verzoek)

Dat de Regering, door de imkers suiker onder vrijdom van accijns ter beschikking te stellen, onze bijenhouderij een belangrijke steun verleent, zal door niemand worden ontkend. Onze hele techniek is er op ingericht om de bijenvolken in de zomer of nazomer zoveel mogelijk af te nemen en daarvoor, met het oog op de naderende winter, suikerstroop terug te geven.

Ik loop graag op een bijenstal te kijken en rond te snuffelen, maar ik kom er liever niet in September, in de voedertijd. Als mijn bijen naar de heide zijn, heb ik tot gewoonte mijn stal eens een goede beurt te geven, zowel van binnen als van buiten. En als zware onweersbuien mij dan een beetje helpen, is de grond voor de stal volkomen schoongespoeld als de volken half September weer terug komen.

Maar bekijk diezelfde stal eens een week later. Overal dode bijen, waar je maar kijkt of zoekt. Nu, die hinderen me niet in de eerste plaats. Je weet, dat er ook aan het leven van een bij een einde komt en met die gedachte probeer je je te troosten. Als ik echter overdag eens een kijkje ga nemen, komt mijn gemoed in opstand.

Al van verre hoor je een gezoem als op een beste zomerse dag. De volken vliegen dat het een lieve lust is, maar wat heeft dat voor zin? Te halen is er zo goed als niets en waarom moeten zij zich dan zo druk maken? Blijkbaar is er echter een drang tot vliegen, want ook bij koud of donker weer zijn ze verre van rustig.

Behalve gevlieg is er echter ook gezoek en gespeur en gesnuffel en gevecht. Overal zie je de bijen wanhopige pogingen doen om in andermans huis binnen te dringen, niet alleen door het vlieggat, maar ook door de gaatjes in het deksel der kasten, door kieren tussen deksel en buitenbak of door de ruimte tussen twee niet goed op elkaar sluitende buitenranden. En als je zou willen weten, welke korf niet goed op de plank sluit of een open spijlgat heeft, dan vertellen de bijen het je wel.

En voor en naast de bijenstal een groot aantal hard lopende bijen op de grond, met een lamme poot of scheef uitstaande vleugels of een opgetrokken achterlijf, bijen waaraan je kunt zien dat ze nooit meer thuis zullen komen en voor ons verloren zijn.

Laatst hoorde ik een imker in zijn bijenstal, in deze toestand, een slagveld noemen. Ik betwijfel of die

man, evenals ik, ooit een slagveld gezien heeft, maar ik heb toch zo het gevoel dat hij er niet ver naast is. Strijd is er in ieder geval, dat zie je wel op, onder en naast de vlieggaten. De gieren, de wespen, hebben een beste tijd, met al die zwaar gewonde bijen, die zich niet verweren of ontsnappen kunnen.

En nu weet ik wel, dat dit vechten en roven voor een deel mijn eigen schuld is, tenminste soms. Als ik suikerstroop mors en niet dadelijk met zand bedek of ook maar ergens een kier of een gaatje bij mijn korven of kasten openlaat, krijg ik onherroepelijk roverij, in heel korte tijd. En als die ergens uitbreekt, al is het maar een paar uur of een enkele dag, zal dat de dodenlijst belangrijk langer doen worden. Dat is dan echter mijn schuld.

Maar ook als ik goede voorzorgen neem en heel voorzichtig te werk ga, zit er toch in dat voederen iets heel onnatuurlijks. Waar is al dat gevlieg, die drukte en die onrust goed voor? Zou dat de toestand van onze volken wel ten goede komen?

Ik ben heel erg geneigd om die vraag volstrekt ontkennend te beantwoorden. Vliegen kost energie en als wij in het voorjaar telkens weer zien, dat onze volken dan veel dunner in de bijen zitten dan in de herfst, geven wij zonder verder nadenken, de winter hiervan de schuld.

Het zou echter wel eens kunnen zijn, dat wij de oorzaak of één der oorzaken daarvan, verder terug moeten zoeken en wel bij de hevige onrust, waartoe wij de bijen door de najaarsvoeding brengen.

Het heeft echter weinig zin om op dit onderwerp voort te borduren.

Ieder imker voert en elke imker houdt er zijn eigen methode op na; de hoofdlijnen zijn gelijk, maar in de uitwerking zitten alle mogelijke kleine verschillen. Iedereen kan dus uit ervaring spreken.

En nu mijn verzoek. Ik zoek al enige tijd naar een methode van voeding, die aan alle eisen van de praktijk voldoet, maar waarbij de gevoerde volken volkomen rustig blijven, even rustig als de volken die niet gevoerd worden. Er moet dus zowel 's nachts als overdag gevoerd kunnen worden en het moet snel of langzaam kunnen gaan, al naar mijn keuze.

Misschien zoek ik als de verwoede roker, die al zijn oude kleren nog eens nasnuffelt om te zien of er in de een of andere zak niet een oud pakje vergeten sigaretten zit; wellicht zoek ik naar een speld in de hooiberg.

Wie heeft die speld al gevonden?

A. MINDERHOUD.

LECTUUR OVER BIJEN

Vele werken over bovengenoemd onderwerp heb ik gelezen, waaronder die van Joustra, Minderhoud en Wedmore altijd hun waarde zullen behouden. Op één boek wil ik bovendien nog bijzondere aandacht vestigen, n.l. op het boek van Tickner Edwards: „Het verhaal van de honingbij”, vertaald door M. van Vloten, uitgave Wereld Bibliotheek. Men moet dat lezen, herlezen, ja zelfs bestuderen. Nooit heb ik een boek gelezen, waarin zulk een diepgaande studie over het leven der bijen is weergegeven. Veel, zeer veel, is er uit te leren, wat de praktijk ten goede komt en men als imker weten moet. Ik zou het daarom iedereen imker ter lezing aanbevelen. De bibliotheek te Wageningen zal het zeker wel bezitten. Er is in genoemd werk ook nog sprake van een boek van Virgilius, dichter en imker uit de 1e eeuw voor Chr. en getiteld „Georgica”, hiervan het 4e deel, vertaald en bezongen door Vondel in het 6e deel van diens werken, blz. 108. In iedere Gem. Bibliotheek ter lezing te verkrijgen. Ook dat werk las ik en beide boeken geven den belangstellenden imker gelegenheid in de komende wintermaanden zijn kennis te verrijken.

Vlaardingen.

J. VAN DER HEUL.

Schriftelijke Cursussen

Er is een neiging om het vak, dat we beoefenen door middel van schriftelijke cursussen te onderwijzen.

Hoewel wij persoonlijk aan mondelinge cursussen verre de voorkeur geven boven schriftelijke, kunnen wij ons voorstellen, dat er Imkers zijn, die óf niet in de gelegenheid zijn die mondelinge cursussen te volgen, óf niet geregeld op een regelmatig tijdstip aanwezig kunnen zijn.

Voor dezulken is het prettig, dat er ook gelegenheid tot schriftelijk onderwijs bestaat en men kan hieraan in ons land zijn hart ophalen.

Er loopt een schriftelijke cursus te geven door den heer A. S. Planting bij de Leidse Onderwijsinstellingen, een te geven door den heer J. B. M. v. a. Belt te Vriezenveen bij de Stichting Schriftelijk onderwijs te Apeldoorn en een te geven door Dr. Ir. Feeke te Kampen door Feeke Handelsonderneming.

De leiding van deze cursussen is in bekwaame handen, er wordt aan deze cursussen veel zorg besteed en wij kregen de overtuiging, dat zij ook aan redelijk te stellen eisen voldoen.

Wie zich op deze wijze in de bijenteelt wil bekwamen wensen wij veel succes toe.

RED.

Hier laten we de „Wet op Wering en Bestrijding van besmettelijke bijenziekten” volgen, waarvoor wij allen de grootste belangstelling zullen hebben en stellig ons aller medewerking gaarne zullen verlenen, ook al zullen enkele onzer daardoor min of meer getroffen worden.

STAATSBLAD

van het

KONINKRIJK DER NEDERLANDEN

(No. G 291.)

BESLUIT van 21 October 1946, betreffende te nemen maatregelen tot wering en bestrijding van besmettelijke ziekten onder de bijen.

Wij **WILHELMINA**, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz., enz., enz.

Op de voordracht van Onzen Minister van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening van 6 September 1946; No. 472/454, Afdeling Juridische Zaken, Letter L;

Overwegende, dat het in verband met de heerschende besmettelijke ziekten onder de bijen noodzakelijk is, maatregelen te nemen tot wering en bestrijding dezer ziekten;

Gelet op artikel 48 der Veewet;

De Raad van State gehoord (advies van 1 October 1946, No. 34);

Gezien het nader rapport van Onzen Minister van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening van 14 October 1946, No. 9519/789, Afdeling Juridische Zaken, Letter L;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1.

1. De in- en doorvoer van bijen, raten en gebruikte bijenwoningen is verboden.

2. De Rijksbijenteeltconsulenten zijn bevoegd algemeene en bijzondere ontheffingen te verlenen. Aan een ontheffing kunnen voorwaarden worden verbonden. Ontheffing wordt verleend voor invoer, door den Rijksbijenteeltconsulent, in wiens ambtsgebied de plaats van bestemming is gelegen, en voor doorvoer, door den Rijksbijenteeltconsulent, in wiens ambtsgebied de plaats van invoer is gelegen.

Artikel 2.

Onze Minister, met de zaken van den landbouw belast, kan vervoer van bijen van of naar door hem aan te wijzen deelen des lands verbieden of niet dan voorwaardeijk toestaan.

Artikel 3.

De eigenaar of houder van bijen, die weet of redelijkerwijze moet vermoeden, dat onder zijn bijen een ziekte heerscht, is verplicht daarvan terstond kennis te geven aan den Rijksbijenteeltconsulent, binnen wiens ambtsgebied de bijen zich bevinden.

Artikel 4.

1. De Rijksbijenteeltconsulenten en hun assistenten zijn bevoegd tot het controleeren en behandelen overeenkomstig het bepaalde in het volgende artikel, van bijen en hun woningen en tot het nemen van monsters van bijenvolken en hun raten, welke zij voor de uitoefening van die controle noodig achten.

Artikel 5.

1. Indien ziekte wordt geconstateerd, neemt de Rijksbijenteeltconsulent of diens assistent de maatregelen, die de Rijksbijenteeltconsulent noodzakelijk acht.

2. Deze maatregelen kunnen bestaan in:

a. ontsmetting van de bijenwoning en de naaste omgeving;

b. het hechten van een kenteeken aan de bijenwoning, waaruit blijkt, dat deze niet mag worden verplaatst;

c. het verbieden van het laten uitvliegen der bijen gedurende een bepaalden tijd;

d. het plaatsen van geneesmiddelen in de bijenwoning;

e. het vernietigen van besmette en van besmetting verdachte raten;

f. het vernieuwen van het bijenvolk al of niet met de daarbij behorende woning;

g. het toepassen van door Ons bij algemeenen maatregel van bestuur aangewezen bestrijdingsmiddelen.

Artikel 6.

1. De eigenaar of houder van bijen is verplicht zijn medewerking te verlenen aan, respectievelijk te handelen overeenkomstig alle maatregelen, die de Rijksbijenteeltconsulent of diens assistent overeenkomstig artikel 5, neemt, dan wel beveelt te nemen.

2. Het is een ieder verboden de door den Rijksbijenteeltconsulent of diens assistent overeenkomstig artikel 5 genomen of bevoien maatregelen geheel of ten deele ongedaan te maken, dan wel te handelen in strijd met die maatregelen.

Artikel 7.

1. Bij toepassing van de onder e en f van artikel 5 genoemde maatregelen wordt aan den eigenaar een schadeoosstelling betaald, berekend naar de waarde der zaak op het oogenlik van de vernietiging.

2. Vernietiging heeft niet plaats dan nadat de schadeoosstelling is vastgesteld, overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 8 en 9.

Artikel 8.

1. De waarde wordt geschat door den Rijksbijenteeltconsulent, die de vernietiging heeft bevolen.

2. Indien de eigenaar met de schatting geen genoegen neemt, geeft de Rijksbijenteeltconsulent daarvan kennis aan den Kantonrechter, die bij eenvoudige beschikking twee deskundigen benoemt, welke met den Rijksbijenteeltconsulent de schatting verrichten en met meerderheid van stemmen beslissen.

3. Indien geen meerderheid van stemmen wordt verkregen, wordt de waarde geacht te zijn geschat op het gedrag, dat noch het hoogste, noch het laagste is.

Artikel 9.

1. Terstond na de schatting geeft de Rijksbijenteeltconsulent aan den eigenaar een verklaring af, dat de daarin uitgedrukte geldsom uit 's Rijks kas zal worden uitgekeerd.

2. Van deze verklaring wordt terstond een afschrift gezonden aan onzen Minister met de zaken van den landbouw belast.

Onze Minister van Landbouw, Visscherij en Voedselvoorziening is belast met de uitvoering van dit besluit, dat in het **Staatsblad** zal worden geplaatst en waarvan afschrift zal worden gezonden aan den Raad van State.

Het Loo, den 21sten October 1946.

WILHELMINA.

De Minister van Landbouw, Visscherij
en Voedselvoorziening,
S. L. MANSCHOLT.

Uitgegeven den zes en twintigsten November 1946.

De Minister van Justitie,
J. H. VAN MAARSEVEEN.

DRINGEND VERZOEK

Enkele ardelingen zonden ons één ledenlijst inplaats van twee.

We hebben er twee nodig; één voor den drukker van het Maandschrift en een voor het secretariaat.

Willen de secretarissen hieraan denken en ons de eventueel ontbrekende lijst toezenden?

DE SPOORWEGEN SPREKEN

Een vraag en een antwoord

Aan de Directie der Nederlandse Spoorwegen, te Utrecht.

Mijne Heren,

Met zeer veel belangstelling hebben wij in het praatje „De spoorwegen spreken” van j.l. Zondag beluisterd, dat tot afscherming van slecht onderhouden erven en opslagplaatsen langs sporen beplantingen zullen worden aangebracht.

Het is al enige maanden geleden, dat wij ons met een verzoek tot Uwe Directie hebben gewend om bij eventuele beplantingen rekening te willen houden met het bestaan van de bijenteelt in ons land, welke teelt in het belang van ons volk is, door het bestuivingsnut en de opbrengst aan honing en was.

Nu wordt door de intensieve land- en tuinbouw en vooral door het uitbreiden van de steden veel „bijenweide” teniet gedaan en het wordt dus noodzakelijk, dat waar dit mogelijk is, gewassen aan te planten, welke aan de bijen nectar en/of stuifmeel verschaffen.

Dit is zeer goed mogelijk, door bomen en planten en heesters te kiezen welke voor dit doel geschikt zijn. Zij zijn niet minder fraai dan andere gewassen en voor het doel, waarvoor de spoorwegen ze wil gebruiken uitstekend geschikt. Daarbij zijn ze ook niet duurder dan andere gewassen.

Wij herhalen derhalve ons verzoek van voor enkele maanden, zo mogelijk bij de voorgenomen beplanting uitsluitend of zoveel mogelijk gebruik te maken van bomen, heesters en planten, welke in de bijgaande staat zijn vermeld.

De meer dan 30.000 bijenhouders in ons land zullen de spoorweg er hartelijk dankbaar voor zijn, terwijl deze laatste er tevens toe medewerken om een volksbelang te helpen dienen.

Inmiddels Hoogachtend, namens het Hoofdbestuur,
29 October 1945. JOUSTRA, alg. secr.

Aan het Hoofdbestuur van de Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt, Jan van der Heydenstraat 35, Amersfoort.

Bij deze hebben we de eer U te berichten, dat wij uw brief betreffende de belangen der bijenteelt met aandacht hebben bestudeerd.

Wij zullen inderdaad door onze aanplant menigmaal naast andere belangen ook die der bijenhouders kunnen dienen, maar het zal u duidelijk zijn, dat bevordering der bijenteelt voor ons nooit hoofdzaak kan en mag zijn. Uitsluitend gebruik te maken van bomen en heesters, die voor de bijenteelt van belang zijn, komt ons derhalve ongewenst voor.

De Nederlandse Spoorwegen brengen beplanting aan ter verzorging van het uiterlijk aspect harer eigendommen in het beeld van stad en land. Daarbij dient in acht te worden genomen, dat de grond vaak zeer onvruchtbaar is en dat het materiaal bestand moet zijn tegen sterke wind, grote droogte of juist tegen meer dan normale vochtigheid. Deze en andere belangen kunnen soms parallel lopen aan die der bijenhouders. Er zal echter menigmaal uit een aantal tegenstrijdige belangen een keuze moeten worden gedaan.

Daar wij het nut van hetgeen u voorstaat inzien, zijn wij bereid, naar vermogen, mede te werken aan hetgeen uw vereniging beoogt.

De Directie,

Utrecht, 30 Nov. 1946.

G. F. H. GIESBERGER.

De overijverige, deugdelijke, maar . . .

onervaren koningin

Aldus het onderschrift van een plaatje in Schotman. Ook in andere Nederlandse boeken vindt men eenzelfde opmerking. Men ziet dan meer dan één eitje in dezelfde cel.

Dat het beest deugdelijk is blijkt uit de aaneengesloten plak broed. Dat ze overijverig is en onervaren moet dan blijken uit de meerdere eitjes in één cel. Jammer genoeg staat er nooit een datum bij de foto. Want als men nu eens in het voorjaar, bijv. in April, een dergelijk legsel tegenkomt, wat dan? Is het beest dan nog onervaren? Normaal is ze toch minstens van Juni—Juli van het vorig jaar. Ze heeft dan toch nog 3—4 maanden tijd om „ervaring” op te doen!

Armbruster denkt er anders over, als hij in April meerdere eitjes in een cel vindt. Hij zegt dan, dat die madam te weinig ruimte heeft om te leggen en dat de ervaren bieman zich haast, haar meer ruimte te geven.

Steeds vindt men aangeraden, als men in 't voorjaar meer ruimte wil geven, om tussen het laatste broedraam en het stuifmeelraam een uitgebouwde raat te hangen. Armbruster zegt, dat dit nog stamt uit de tijd, dat men alleen kasten had met achterbehandeling en warmbouw.

De temperatuur laat dan nog niet toe, om 't broednest uit elkaar te halen. Bij kasten met bovenbehandeling, dus ook onze Simplex, kan men heel goed, en veel beter zelfs, zegt A., het in te hangen raam midden in 't broednest hangen. Daar is het 't warmst, is de broedkogel het grootst en wordt ook het ingehangen raam in de kortst mogelijke tijd geheel belegd. Aldus Armbruster.

Dit jaar heb ik de proef genomen met enige volken. Zo had op 4 April mijn volk no. 3, dat flink sterk was, drie ramen broed, aan beide zijden geflankeerd door een dik raam stuifmeel, want de wilg had vanaf 26 Maart onder zeer goed vliegweer gebloeid. De weegkast had voor de derde achtereenvolgende dag 100 gram winst aangeduid. Door het stuifmeelpantser was de koningin dus in haar leg beperkt.

Ik heb toen een uitgebouwd raam midden in het broednest gehangen.

Bij inspectie op 24 April bleek dit vierkant vol gesloten broed te zitten. Dit is dus minstens 10 dagen eerder gelegd, dus vóór 15 April. Nu was het weer tussen 4 April en 15 April aldus: 3 dagen max. temp. beneden 10 gr. C. 3 dagen beneden 15 gr. C. en 5 dagen boven 15 gr. Op 5 en 14 April was er enige dracht. Op de andere dagen niets, maar ik heb wel ongeveer om de andere dag plm. 100 gr. drijfvoer 1:2 gegeven. Deze proef leek dus zeer goed geslaagd.

Verder had ik de volgende uitslagen:

datum raam	volk nr.	raam broed	datum nazien	toestand tussengehangen raam
14 April	4	4½	20 April	eieren open broed koningin
4 April	R4	3	20 April	vol broed
4 April	1	4	20 April	vol broed
14 April	5	5½	24 April	vol gesloten broed

Bovenstaande ervaringen hebben mij doen besluiten om, als ik in April een „onervaren” koningin opmerk, of als 't broednest door stuifmeel belet wordt zich uit te breiden, onverwijld een uitgebouwd raam tussen te hangen, als de buitentemp. niet al te laag is.

St. Jansteen.

W. BLOMMAART.

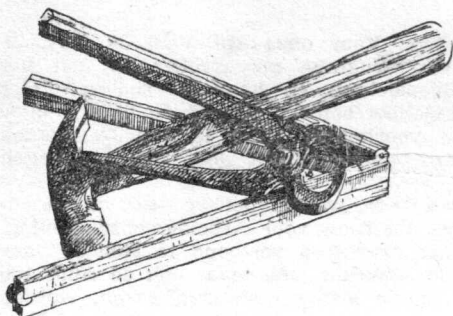
P.S. Nu ik toch aan 't schrijven ben over een ervaring, zou ik graag ook eens vragen naar ervaring van anderen.

De vraag is: Hoe is uw ervaring met de Snelgrove methode? Ik hoorde deze zomer, dat verscheiden imkers de methode wel geprobeerd, maar weer verlaten hebben. Waarom, dat kon men niet vertellen. Mijn

ervaring in 1946 met twee volken is goed en smaakt naar meer.

Wie heeft ervaring met de Gravenhorster Kraftstocke en wil ze in 't Groentje beschrijven?

Naschrift Redactie moest wegens plaatsgebrek blijven overstaan tot een volgend nummer.

Met
Hamer
en
Nijptang

Er wordt weer geknutseld met kistenhout en de imkers blijven niet achter.

Zij knutselen nieuwe kasten, met..... grotere broedramen.

Theorie en praktijk gaan hand in hand om dit goed te keuren, — maar over een paar jaar zitten wij met incurante raampjes.

Laten wij, na overleg in het Groentje, een raammaat vaststellen voor hoge broedramen, welke dan als standaardmaat kan dienen voor knutselaars.

Het zou aan te bevelen zijn om aan de breedte van het simplexraam vast te houden, opdat de buitenranden onzer Simplexkasten bruikbaar blijven en de oude honingkamers gebruikt kunnen worden.

Wageningen zou dan alleen binnenbakken en raampjes hoeven te laten maken. Oude broedkamers zouden alleen hoger gemaakt moeten worden.

Eerste voorstel: Hoogte buitenwerks 29 cm.

V. B.

Officiële Mededelingen

KORT VERSLAG VAN DE VERGADERINGEN VAN
HET HOOFDBESTUUR VAN 20 MEI EN
19 DECEMBER 1946.

20 Mei. Er wordt bepaald hoe de ontvangen tabak (811¼ kg) zal worden gedistribueerd. Er zullen voorlopig geen maatregelen worden genomen tegen het plaatsen van bijen uit het buitenland op onze heide. De plaatsing wordt nog niet groot geacht. De praeadviezen op de voorstellen Alg. Verg. worden vastgesteld.

Omtrent opmaak Maandschrift is een deskundige geraadpleegd. Deze zegt, dat voorlopig het Maandschrift niet groter en het papier niet beter zal worden. Omtrent suikerdistributie wordt langdurig gesproken. Indien suiker op tijd komt, kan in Wageningen de levering behoorlijk op tijd worden afgewerkt. Er wordt niets gevoeld voor suikerlevering bij loting vast te stellen. Inzake het aantal Hoofdbestuursleden zijn de stemmen verdeeld. In geen geval zal een Hoofdbestuurslid mandataris zijn van zijn verkiezingsgroep. Hierbij komt ter sprake de verhouding met het Zuiden na de oorlog. Er zal geen samenwerking zijn vooraleer de insinuaties zijn ingetrokken. De Hoofdbestuursleden zullen een uitgebreider taak krijgen. Besloten wordt binnen een straal van 5 km van bestaande afdelingen geen andere afdelingen toe te laten, dan na hoor der omliggende afdelingen op minder dan 5 km. Om aan het voorstel Leeuwarden tegemoet te komen zal de stemmenverhouding voortaan als volgt worden vastgesteld: tot 15 leden 1 stem; tot 35 leden 2 stemmen; tot 60 leden 3 stemmen; tot 95 leden 4 stemmen; tot 130 leden 5 stemmen; tot 175 leden 6 stemmen; tot

225 leden 7 stemmen; bij 280 en meer leden 8 stemmen. Het quotum wordt vastgesteld op f 250.

Voorzitter: 1. Mr. van Rappard; 2. dhr. Ter Brugge; 3. dhr. Schwieters.

Voor het personeel afd. Handel wordt een pensioenregeling vastgesteld en dhr. v. d. Bend zal na zijn ontslag een pensioen worden toegekend van f 1250.— per jaar. Besloten wordt dhr. v. d. Bend na zijn 65ste jaar nog in functie te houden. Dhr. Mommers stelt voor hem voor zijn proefbijenstand in Tilburg subsidie te verlenen. Zal worden behandeld bij eigen voorstellen inrichting Instituut.

Voorgesteld zal worden om ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan der Vereniging een film te vervaardigen en daarvoor een crediet te vragen van f 10.000. Tot leden filmcommissie worden benoemd Dr. Minderhoud, dhrn. Schwieters, Verhoeven en Joustra. Hierna sluiting.

19 December. Nieuwe Hoofdbestuursleden worden geïnstalleerd. Het gevoelen van den Voorzitter om Provinciale besturen te vormen wordt niet algemeen gedeeld. Veel meer wordt gevoeld voor een geregelder contact. Dhr. Vink geeft een suggestie in die richting. Een tweetal kwesties in afdelingen wordt besproken. Besloten wordt de te hoog geraamde distributiekosten tabak aan de afdelingen terug te geven; (was reeds eerder bepaald). Notulen van de laatste twee vergaderingen werden goedgekeurd na ommerking, dat de pensioenregeling van het personeel Handel daarin niet was verwerkt. De Voorzitter deelt zijn ervaringen mede van een bijeenkomst met vertegenwoordigers van de Brabantse bijenhoudersbond. Over die besprekingen was hij zeer teleurgesteld.

Spreker deelt mede, dat op een volgende vergadering van het Hoofdbestuur, het Hoofdbestuur in verschillende secties zal worden verdeeld: Handel, Suiker, Maandschrift, enz. Besloten wordt de kosten Normalisatiecommissie ponds-pondsgewijze met de andere organisaties te delen.

Nu zou een voordracht volgen van Dr. Minderhoud over op- en inrichting Instituut voor Bijenteelt, doch Dr. Minderhoud stelt eerst een principiële kwesie. Den Voorzitter verbaast dit, doch Dr. Minderhoud beroept zich op zijn ambtenaar-zijn. Hij kan niet met één Vereniging in zee gaan. Besloten wordt een schrijven aan de Zuidelijke bonden te richten of zij bereid zijn op basis van een vroegere overeenkomst, vastgelegd in een Stichtingsacte, besprekingen over een op te richten instituut te openen, na verzet van enkele Hoofdbestuursleden, die zich beroepen op een besluit van de Alg. Verg. Voorstel verbouwing pakhuis wordt aangehouden met het oog op de onzekere toestand verstrekking bijensuiker.

Aan een op te richten Koninginnebevruchtungsstation zal steun worden verleend. Er zal een examen worden ingesteld voor een praktijkdiploma bijenteelt, te verstrekken door de Vereniging. Tevens zal aan de e.v. Alg. Verg. worden voorgesteld het honorarium van houders van lezingen aan te vullen tot f 10.— per lezing.

Voorstel van den Alg. Secr. om hem inplaats van een kantoorhulp een kracht te geven met de titel van adjunct-secretaris, die door hem zal worden opgeleid tot secretaris en die hem t.z.t. kan vervangen wordt niet aanvaard. Een oproep zal in het maandschrift worden geplaatst voor een flinke kantoorhulp met het oog op uitbreiding van de Vereniging. Dhr. Stienstra stemt tegen. De Secretaris deelt het Hoofdbestuur mede, dat rekening gehouden zal moeten worden met zijn voornemen om binnen afzienbaren tijd zijn ontslag als Secretaris-Penningmeester in te dienen. Het salaris van den accountant wordt verhoogd van f 250 op f 400. Het Dagelijks Bestuur wordt als zodanig herbenoemd. Een rooster van aftreden wordt opgemaakt en als volgt vastgesteld. Hierna sluiting.

In 1947 treden af de heren: A. S. Planting, R. ter Brugge, J. N. Schwieters, A. M. Ponten en J. Timmermans.

In 1948 de heren: Tj. Stienstra, M. E. M. Regout,

Prud. de Bruijne, G. J. Meijer en J. A. v. d. Zwaard.
In 1949 de heren: W. H. v. d. Broek, A. van Rooijen,
A. Vink en A. te Winkel.

HOOFDBESTUUR EN AMBTENAREN VAN DE VEREENIGING TOT BEVORDERING DER BIJENTEELT IN NEDERLAND

Voorzitter: Mr. L. R. J. ridder van Rappard, Arkelse-
dijk 60, Gorinchem.
Secretaris-Penningmeester-Redacteur: Joh. A. Joustra,
Jan v. d. Heijdenstraat 35, Amersfoort.
Directeur Afd. Handel, Suiker en Assarantie: J. v. d.
Bend, Bijenhuis, Wageningen.
Bibliotheek: Landbouwhogeschool, Wageningen.
Groningen: A. S. Planting, J. G. Legroweg 17, Paters-
wolde.
Friesland: Tj. Stienstra, Pinkstraat 18, Leeuwarden.
Drente: J. Timmermans, Broeklaan 46, Assen.
Overijssel (Oost): A. te Winkel, Knalutteweg 387,
Enschede.
Overijssel (West): J. H. Schwieters, Bijenpark, De-
demsvaart.
Veluwe: A. van Rooijen, Grootestraat 42-44, Ede.
Betuwe: A. M. Ponten, Dr. de Blécourtstraat 34, Hees-
Nijmegen.
Utrecht: W. H. van den Broek, Bieënhof, Soesterberg.
Achterhoek: G. J. Meijer, Babberich.
Noord-Holland: R. ter Brugge, Rijksstraatweg A 124,
Heiloo.
Zuid-Holland: A. Vink, Meezenlaan 57, Den Haag.
Zeeland: Prud. de Bruijne, A 133, Zuiddorpe (Z. VI.).
Noord-Brabant: J. A. v. d. Zwaard, Burgemeester
Pastoorstraat 38, Breda.
Limburg: M. E. M. Regout, Julianaplein 3, Maastricht.

OOK UTRECHT HEEFT THANS ZIJN HOOFDBESTUURSLID

Bij de op 19 dezer gehouden stemming is de uitslag
als volgt vastgesteld:

J. Blom te IJsselstein 11 stemmen; W. H. van den
Broek 36 stemmen en G. Schrijver te Veenendaal 19
stemmen. Totaal 66 uitgebrachte geldige stemmen.
Volstrekte meerderheid 34 stemmen, zodat gekozen is
de heer W. H. van den Broek te Soesterberg.

Het procesverbaal van stemopneming werd getekend
door de Heren: R. ter Brugge, A. van Rooijen, A. M.
Ponten, J. v. d. Bend, P. de Bruijne en Joh. A. Joustra.
Het Hoofdbestuur is dus compleet.

Onder dit hoofd zullen brieven worden beantwoord,
welke ook voor andere Imkers nut kunnen afwerpen.
G. J. S. te Hengelo (O.) e.a.:

Wacht omtrent suiker de berichten van Wageningen
maar af. Er is weer enige stagnatie met de mengmid-
delen.

Dhr. Weenink oefende in het Decemberno. kritiek
uit op de boekbespreking aangaande het werk van
dhr. Schotman. Een tweetal lezers tekenen daartegen
protest aan, niet zozeer om de kritiek zelf, dan wel
om de vorm waarin deze gegoten is. Aangezien althans
een van die brieven ongetwijfeld aanleiding zou zijn
tot verder commentaar, volstaan wij met deze mede-
deling. Aan beide Heren is geschreven. Een persoon-
lijke strijd hoort in ons Maandschrift niet thuis.

Afdelingsberichten

Nieuw-Schoonebeek

De afdeling Nieuw-Schoonebeek wenst, dat geen
imkers buiten de gemeente met haar bijenvolken hier
plaats nemen op de heide.

Afdeling Helloo. Voor onze afd. trad 30 Nov. de
heer Dekker van Wognum als spreker op met het
onderwerp: „Bijenziekten en haar bestrijding.” Het
zakelijke en duidelijke betoog, waarbij de heer Dekker
opmerkte, dat „voorkomen beter is dan te moeten
bestrijden”, werd met aandacht door de aanwezigen
gevolgd.

4 Januari, 's avonds, wordt voor de afd., in samen-
werking met het Instituut voor Arbeidersontwikkeling,
een flim van het bijenleven vertoond te Helloo, waar
niet alleen de 30 leden die wèl, maar ook de ruim 100
leden die nièt bij de lezing aanwezig waren, worden
verwacht. N.

In memoriam

Afdeling De Wijk. Op 73-jarige leeftijd overleed
onverwachts Woensdag 11 Dec. j.l. de heer J. H.
de Vos van Steenwijk, in leven secretaris van
de afd. De Wijk.

De heer De Vos van Steenwijk was vanaf de
oprichting, d.i. ruim 35 jaren geleden, secretaris
van de afdeling. Al deze jaren was hij een
buitengewoon goed bestuurslid, had veel liefde
voor de bijenhouderij en heeft alzo dan ook veel
verdienstelijk werk verricht.

De bijenhouders te De Wijk en omstreken zul-
len hem dan ook nimmer vergeten en zijn na-
gedachten in ere houden.

Valkenswaard

Op de leeftijd van 72 jaar overleed te Valkens-
waard ons oudste lid, sinds jaren bestuurslid en
mede-oprichter van de afdeling Valkenswaard,
Hendricus Driessen.

Hij was een raadgever aan ieder beginnening en
hield menigeen aan bijen, die imker wilde wor-
den.

Onze Valkenswaardse imkers hoorden Driek
graag vertellen over de goede honingjaren en de
wonderlijke verhalen door hem voorgedragen.

Door zijn heengaan verliezen wij een van onze
beste imkers, die tot vlak voor zijn dood nog be-
langstelling voor z'n bijen toonde.

Hij zal steeds in gedachten van bestuur en
leden blijven.

Hij ruste in Vrede.

De Bijenver. „Schouwen-Duiveland” leed 23
December een groot verlies door het overlijden
van haar ijverige secretaris-penningmeester, de
heer J. H. Landegent te Haamstede.

Niemand is onmisbaar, doch het zal voor ons
moeilijk vallen een gelijkwaardig opvolger te
vinden in onze Ver., want niets was hem te veel.
wanneer het de belangen van de bijenhouders en
zijn zo geliefde bijen gold.

Wij zullen hem niet vergeten. Hij ruste in
vrede.

Namens de Ver. Schouwen-Duiveland,

C. A. HARTOG,

Voorzitter.

De grote uitbreiding van het ledental der Vereniging en de meerdere werkzaamheden deswege daaraan verbonden, hebben het Hoofdbestuur tot de overtuiging gebracht, dat aan het Algemeen Secretariaat een — als directe hulp van den Algemeen Secretaris —

prima administratieve kracht

dient te worden verbonden.

Gegadigden voor deze nieuwe betrekking dienen te beschikken over een ruime kennis van de Bijenteelt en een behoorlijke administratieve en boekhoudkundige ervaring. Zij dienen voorts te beschikken over een behoorlijke stijl en ook als correspondent de nodige ervaring te hebben opgedaan. Kennis van de drie moderne talen strekt tot aanbeveling.

Eigenhandig geschreven sollicitatie vergezeld van een uitvoerige persoonsbeschrijving en de nodige aanbevelingen worden vóór 15 Februari bij den Voorzitter der Vereniging, Mr. L. R. J. ridder van Rappard, Arkelse dijk 60, Gorinchem ingewacht.

Salarisgrenzen: f 2400.— tot f 3000.—.

Persoonlijk bezoek uitsluitend na oproep.

W. J. HARTSTRA — JUBBEGA (FR.)

Magazijn voor Imkersartikelen

Boogkorven, 12-boogs f 10.—; 9-boogs f 8.—; grote ronde korven met twee vliegaten f 6.50; idem met één vliegat f 5.50; Berokers (blaasbalg) f 13.—; handschoenen f 8.50; bijenkappen f 4.50; bijenvegers f 3.— per stuk.

A.s. voorjaar verschijnt onze uitgebreide prijscourant.

BREEKT MET UW OUDE SLEUR! IETS NIEUWS!

Vervangt Uw dekkleedje door de met succes beproefde naadloze Dekplank „Ideaal”. Groot Isolatie vermogen. — Prijs f 2.25 — Simplex.

„IDEAAL” — Postbus 47 — Overschie

BIJENSTAND „KLABOFIA”, VOORST

Uw adres voor imkersartikelen: Korven ramen, kleedjes, berokers, enz., enz., enz. Afstandblikjes per honderd stuks f 1.90.

Verwerken van ruwe raat en zuivere was tot kunstraat. Ruwe raat verwerken tot kunstraat van dertig tot vijftig procent.

HONING TE KOOP GEVRAAGD

Aanbiedingen aan:

TH. C. L. WILLEMS, Noordvestlaan 44, Schiedam.

NU, IN UW „WINTERZIT”,

is het de tijd voor het volgen van een interessante schriftelijke cursus over Bijen en Bijenteelt.

Voor beginners, tien 14-daagse lessen, kosten f 7.50

Voor gevorderden, tien 14-daagse lessen, kosten f 10.—
Leider der cursussen, Dr. Ir. W. FEEKES, landbouwkundig ingenieur.

Bij de cursus voor gevorderden worden vragen beantwoord. Vraagt prospectus of zendt postwissel aan:

FEEKA HANDELSONDERNEMING
Nieuweweg 278, Kampen. Tel. 447.

H. T. VAN DAM, BIJENPARK, JUBBEGA (F.)

Wij kunnen leveren uit voorraad: Simplexkasten (compleet), Handkolbtoesellen, Perskleden, Blaasbalg, Berokers, Bijenkappen, Bijenvegers, Handschoenen, Separators, Reisramen enz. Zendt ons Uw droge raat of zuivere was ter verwerking tot kunstraat.

Vraagt Prijslijst

TE KOOP:

TWEE VERPLAATSBARE BIJENSTALLEN

met 9 kasten en 18 opzetten met raampjes en bijenvolk, van nieuw duims hout.

Br. letter G.B. Bureau v. d. blad.

TE KOOP GEVRAAGD:

De wonderen van het Bijenvolk
door Dkt. G. A. Ootmar.

Lectuur over Bijenteelt en oude Jaargangen van Nederlandse Bijenteelt Tijdschriften. Prijs en welke lectuur, opgave aan:

M. BURGER, G 50, Daarle
Post Den Ham (Ov.)

TE KOOP GEVRAAGD:

Raat- en slingerhoning
in elke hoeveelheid.

Offertes aan A. VORST,
Prinsestraat 114, Den Haag.

TE KOOP: KUNSTRAAT en BOOGKORVEN

Ook verwerken wij Uw oude raat en zuivere was. 12- en 16-raams Boogkorven met of zonder raampjes te koop.

SCHWIETERS' BIJENPARK, DEDEMVAART

Telefoon No. 95.

GELUKKIG NIEUWJAAR

Met een goeden „Koershof”-Kast een betere honingwinst. — Leverbaar met Snelgrove separator. Vraagt gratis prospectus!

BIJENSTAND „DE KOERSHOF”

Bijenvolken-Imkersartikelen - Diepenveen, Telefoon 337

SPEURBIJTJES

(geen handelsartikelen en alleen voor leden)
bij vooruitbetaling f 2.50

GEVRAAGD:

In goeden staat zijnde Honingslinter
R. JANSEN, Vossenlaan 71, Nijmegen

TE KOOP:

Vijf Bijenkasten, nieuw hout, gedeeltelijk compleet, waarvan een kast bevolkt.

Bevr.: Spaarnhovenstraat 57, Haarlem-Noord.

Te Koop gevraagd:

EEN HONINGPERS

A. RENKERS, Nijkerkstraat 25, Hooglanderveen.

ADVERTENTIE-TARIEVEN

1/32 pagina	f 3.—
1/16 „	- 5.—
1/8 „	- 8.—
1/4 „	- 15.—
1/2 „	- 26.—
1/1 „	- 50.—

Bij meermalen plaatsing reductie.

DE LEIDSCHCE ONDERWIJSINSTELLINGEN

*Iemker met oordeel,
dan iemkert gij met voordeel!*

**U LEERT HET DOOR ONZE CURSUS
BIJENTEELT**

die onder leiding staat van
A. S. PLANTING,

Hoofd Lagere Tuinbouwschool

Door uitvoerigheid en kwaliteit is deze cursus onbetwist de beste die hier te lande op dit gebied kan worden geboden. Gedrukte lessen van plm. 30 pagina's en voorzien van tientallen illustraties. Vraagt het gratis prospectus van deze cursus aan de Afd. Landbouw, Johan de Wittstraat 505-509, Leiden. 3507

**AFDELING HANDEL VAN DE VER-
ENIGING VOOR BIJENTEELT**
BIJENHUIS — WAGENINGEN
Telefoon 2863 — Postrekening 1171

*

Aanbieding van kunstraat à f6.— per kg.
Deze aanbieding is beperkt.

Verwerking van zuiver was tot kunstraat à f1.25 per kg.

Bij inzending van 5 kg. droge raatwas leveren wij U 1 kg. kunstraat, dus met inbegrip van kosten voor zuivering en werkloon. Alle vrachten komen voor rekening van belanghebbende.

De voorraden artikelen zijn nog steeds beperkt. Op aanvraag zenden wij U een lijst van leverbare artikelen.

Vlechtriet is nog niet leverbaar, zodra dit weer leverbaar is, volgt bericht in advertentie maandschrift.

Nieuwe en gebruikte korven leverbaar uit voorraad.

Verder nog in voorraad enkele honingslingers, prijs f135.—.

BIJENHUIS WAGENINGEN.

MELLONA, v.h. J. DE MEZA, SANTPOORT

25 jaar in dienst van Imker en Bijen

*

Na 5 jaar onderbreking verschijnt in Februari weer onze rijk-geïllustreerde prijscourant, ter gelegenheid van ons 25-jarig JUBILEUM. Met een keur en keus van artikelen op het gebied van de bijenteelt, als nooit te voren.

Vraagt tijdig een exemplaar aan.

Door 5 jaar oorlog en bezetting is ons adressen-materiaal onbetrouwbaar en onvolledig.

Als de secretaris van een afdeling ons een afschrift der ledenlijst zendt, doen wij deze prijscourant alle leden toekomen.

*

**HET IS NIET ALLEEN EEN PRIJSCOURANT, MAAR TEVEN'S EEN RAADGEVER EN BRON VAN
INLICHTINGEN**